

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șlr garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unirea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru strălănită 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Gând cucernic

(+). Comitetul Reuniunii de Misiuni din eparhia Maramureșului a avut ideea fericit inspirată de a destăinui ierarhului eparhial gândul cucernic la care se oprișe: ar fi bine să se ia măsuri pozitive pentru ajutorarea sufletelor slujitorilor altarului ce vor adormi de aci încolo în Domnul. Și Preasf. Alexandru a prins numai decât frumseța și adâncea pietate a sugestiei acesteia. Ceeace a însemnat că lucrul dorit va fi tradus fără doar și poate în faptă.

Ceeace aflăm acum, din ultimul Cercular, că s'a și întâmplat. Forma concretă a realizării din chestie este înființarea câte unei fundații liturgice pentru fiecare preot trecut la cele veșnice. Inceputul s'a făcut cu fundația liturgică pentru preotul Gh. Pinteș din Lipău, săvârșit din viață, în luna întâiu a anului în curs. Modalitatea înființării pomenitelor fundații e dintre cele mai simple și mai firești: din ajutorul momentan de aproape 60.000 Lei ce se dă familiei decedatului, se rețin 2000 (două mii) Lei, care urmează a se administra aparte, cu menirea precisă de a se plăti apoi, an de an, slujirea câte unei sf. liturghii cu parastas pentru odihna sufletului celui răposat, pe cât se poate în ziua morții și în parohia în care respectivul a păstorit mai pe urmă. În felul acesta s'a asigurat definitiv continuitatea celebrării; s'a dat o pildă binecuvântată ce nu se poate să nu treziască și în lumea credincioșilor ideea de a face așisderea; s'a luat o măsură ce nu-i de crezut că vor fi moștenitori cari s'o atace și s'a venit sigur, și în cel mai efectiv mod, în ajutorul decedatului ce se va putea folosi de acest har extraordinar de bogat.

Și care păstor sufleteș e atât de temerar, cât să se lege în iluzia că pe el îl așteaptă îndată după moarte neîmpușinată fericire a slăvilor de lumină întru cari ajung numai cei întru cari nu se mai află nici urmă de pete și umbră? Și iarăși: care preot în toată firea, și cât decât cunoscător de oameni, se va răzima, în ce-i privește odihna sufletului după despărțirea de trup, care, zic, fiind vorba de una ca aceasta, se va răzima pe oficioasele „sufrații ale fraților în Domnul“, și pe asigurările de veșnică pomenire fie chiar și ale celor mai de aproape ai săi? „Fața astrușată, repede-i uitată“ spune înțelepciunea probată a poporului. Și preotul om este și el. Și nu va face abatere dela regulă. — Dar cu sufletul încercat de atâtea datorii ce caută să fie plătite nu va fi el dat uitării?

Cu adevărat cucernic a fost gândul ce a dus la măsura maramureșană. Și nu credem să fie slujitor al altarului, care să cumpăniască bine lucrurile în lumina descoperirii mai pe sus de fire și să nu ajungă la încheerea: pilda aceasta trebuiește urmată în întreaga noastră Provincie mitropolitană. Iar dacă ar mai fi ceva de dorit, apoi asta una ar fi să se ceardă: suma fundațională să fie de așa, cât să facă posibilă slujirea alor două sf. liturghii pentru decedat: una în ziua morții, alta în cea a hirotonirii, respectiv în proxima și liturgică. — Fiat! Fiat!

De dragul adevărului

D. N. Crainic a intrat în societatea Ghibu et Comp. — Se sacrifică memoria lui V. Goldiș pentru a lovi în Concordat

(=). În ultimul număr al „Gândirei“ (3—1936), d. N. Crainic s'a socotit să zugrăvească un portret al răposatului Vasile Goldiș. Fiindcă l-a iubit și admirat și, pe deasupra, a mai fost și secretar general sub ministeriatul lui. — Gând bun și frumos. Nu știm totuși ce va zice, în lumea sa de slavă, fostul șef al dlui. C. pentru acest semn de iubire neasteptată. Cert este însă, că autorul își va regreta fapta în prima clipă când se va coborî în conștiința sa. Așa cum o regretă de pe acum toți cei cari admiră și iubesc pe scriitorul Crainic.

Păcat că articolul e prea lung pentru coloanele noastre. Reprodus în întregime, ne-ar scuti de orice altă dovadă pentru această judecată. Ajunge însă să spicim ideile fundamentale, pentru a avea o motivare perfect concludentă.

Icoana are două fețe. Întâia: Frumos și bun, cult și talentat, V. Goldiș a fost adevăratul conducător al Românilor din Ardeal. La Alba Iulia, când s'a votat unirea, rolul lui a fost covârșitor. Tocmai de aceea el a fost ales să pue în mâna Regelui Ferdinand voinea Ardealului. V. G. a fost un „cîltor de țară.“ — A doua față: După unire, V. G. este o umbră lamentabilă. Un înfrânt. S'a despărțit de partidul național pentru motive confesionale, totuși „soarta a voit ca el să servească mai mult decât oricine Blajul“. Și încă „împotriva voinei sale“. Cum asta? L-a păscut un mare nenoroc: „Concordatul cu Roma catolică“. „Nimeni nu știe revoltele și luptele acestui om care urla [!]: „Decât să semnez [concordatul] îmi talu mai bine mâna...“ Și totuși, peste câteva luni, concordatul era semnat! Semnat la Roma, chiar de mâna lui Vasile Goldiș.“

Suntem, precum vedeți, în plină tragedie antică: eroul în luptă cu destinul implacabil. În fața ei te întrebă tulburat: Dar bine, nu era nici un chip de a ieși din această crâncenă fatalitate? Răspunsul e ușor: demisia din guvern. Au mai făcut-o, doar, și alții, după lupte sufletești mai puțin tragice, pentru lucruri mai mici. O știa asta și V. G. Ne spune d. Crainic, „că ministru își dăduse de câteva ori demisia“. Ceeace e și mai grav: știa ce trebuie să facă și n'a făcut. Și nu trebuia să-și dea demisia de multe ori, ci odată și bine. A fost ținut cu sîla? Unde-l nalvul să creadă așa grozăvie? Că s'a îndușat de durerea Regelui Ferdinand care nu putea muri neîmpăcat cu Roma, e frumos. Dar leacul era suveran și pentru această boală: un alt ministru ar fi împăcat sufletul regelui fără să-și distrugă propria conștiință. — Atunci? Nu mai rămâne

decât o singură explicație: V. G. și-a înecat conștiința pentru a-și lungi, cu câteva zile, ministeriatul. Iată deci omul, „cîltor de țară“: își vinde sufletul, își tradează convingerile pentru un blid de grăunțe ministeriale. — Nu! Nu suntem în tragedie. O simplă comedie modernă!

Noi nu l-am cunoscut mai deaproape pe V. Goldiș. Nu suntem chemați să-l zugrăvim chipul. Refuzăm, totuși, portretul lucrat de d. Crainic. E făcut din contradicții neîmpăcate. Dacă V. G. a fost într'adevăr omul mare din partea întâi a articolului, de ce e atât de mic, neînchipuit de mic în a doua? Prăbușirea nu e justificată cu nimic. Motive n'avea. Sufletul nu i-s'a stricat; mintea nu i-s'a întunecat până la sfârșit. Atunci? Inexplicabil.

Ce-ar fi să cerem lămuriri chiar dela V. Goldiș: ce zice despre sine însuși? Din fericire, ne stă la dispoziție. Ne-a lăsat într'o broșură răspuns amănunțit și convingător la „nenorocirea“ cu „Concordatul“. Aici explică limpede tot mersul tratativelor cari au dus la încheierea convenției. Se vede de aci, că studiasse problema temeinic și că grija lui supremă au fost interesele neamului și ale ortodoxiei. N'a iscălit până ce nu a ajuns „la convingerea că Concordatul respectă toate interesele statului român și nu aduce nici o jicnire bisericii ortodoxe române“, și că de altă parte, „el nu acordă bisericii catolice din România nimic ceeace nu avea deja, afară de o episcopie în plus pentru biserica română unită. Chiar de aceea declară repetat: pentru ceeace am făcut eu în această chestiune, primesc răspunderea și înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor“.

Am ajuns, astfel, la greu împas: pe cine să credem? Pe V. Goldiș sau pe d. Crainic? — Am vrea să stăm mai aproape de d. C.; adevărul ne silește însă să dăm dreptate lui V. Goldiș.

Mai întâi fiindcă el nu era singurul amestecat în această ciorbă a Concordatului. Au fiert-o, doar', dela 1920, toate guvernele și toate partidele. Cel mai mari români și cel mai bun ortodox: Brătianu, Averescu, Iorga, Goga, membrii Regenței în frunte cu Patriarhul, toți au dres-o și au potrivit-o, până ce au găsit-o cu toții bună și fără cusur. Nu-i mirare, că V. Goldiș s'a alăturat la această ceată. La început, de sigur, avea altă părere. Dar ajuns ministru, a avut puțința să se documenteze altfel decât înainte. Și avea altă răspundere. (Ceeace pășesc de altfel toți opozații cari ajung miniștri). Așa a ajuns și el la convingerea celorlalți, cari, slavă Domnului, n'au fost nici găgăuși nici trădători de neam — Această ex-

plicație, ni-se pare și mai justă decât a dlui C. și mai onorabilă pentru memoria dlui V. Goldiș.

Alt motiv de a refuza icoana prezentată de d. C.: argumentele sale. Aceste sunt de-a dreptul uluitoare. — Afirmă Dsa, că V. Goldiș a părăsit partidul național din motive confessionale. Fruntași între fruntașii ortodoxiei ardeleni au arătat, la vremea sa, totala lipsă de temel a acestui pretext. Noi nu mai cheitum nici un cuvânt. — Altul. „Marea Campanie de injurii împotriva vechiului Regat, purtată timp de un deceniu, e un merit istoric ce-i revine în special Blajului“. O simplă infamie, pentru care d. C. nu are și nu va avea niciodată nici o dovadă și la care ne repugnă să dăm vreun răspuns. — Încă unul. Argumentul de temelie al dlui C.: Regele Ferdinand dorla cu atâta ardoare concordatul fiindcă acesta era prețul împăcării lui cu Vaticanul. Așa zice d. C. Adevărul, de toți știut, este că Regele Ferdinand era împăcat de mult cu Vaticanul, cu vreo 7 ani mai înainte!

Este deci limpede: d. Crainic nu are dreptate! — Ce-l va fi îndemnat totuși să săvârșască acest act urit? Cuprinsul articolului său nu lasă nici o îndoielă în privința aceasta. V. Goldiș a fost un simplu pretext. Ținta era cu totul alta: Blajul și concordatul. Aici trebuia lovit. Cu piciorul, dacă altfel nu se poate. Nu putea lăsa întreagă aceasta glorie dlui Ghibu et Comp. A voit să intre în ceata lor.

Regretăm. Nu pentru Biserică. Ea nu se va prăbuși pentru atâta treabă. Ci pentru scriitorul și pentru omul Crainic. Pentru umbra ce se va lipi de numele lui: că a luptat, știind și voind, împotriva adevărului cunoscut. Păcat!

Comemorarea reginei-poete Carmen Sylva. Țara întreagă, în frunte cu Academia Română, a prăznuit cu venerație pomenirea Carmen Sylvei dela trecerea căreia în veșnicie s'au împlinit două decenii.

Fosta princesă de Wied, căsătorită cu principele Carol de Sigmaringen în 1869, — în vecl neuitata Regina Elisaveta de mai târziu a României, — a fost în toată viața sa un suflet profund sincer, o inimă de aur și o

fire poetică, larg umanitară. Deviza ei morală: nu există decât o bucurie: „Frumosul“, e de o expresivitate și de o măreție copleșitoare. Atmosfera de idealism în care se simțea atât de acasă, a știut apoi s'o creeze și la Curte, și ori unde au purtat-o pașii. Și același suflu de delicată și înaltă concepție de viață a rămas să se reverse pe plaiurile noastre, dragi ei, prin opera literară ce a lăsat această viziunea verificată de împrejurări în scurt timp.

Și e bine să se știe și aceasta: cineva, făcându-i observația că mândrul Castel Peleş a fost ridicat prea aproape de hotar, Regina Elisabeta a ținut să-i riposteze numai decăt: „Și unde stă scris că hotarele de acum vor rămânea aceleași și pe viitor?... — Pomenirea ctitoriei „Vetrei Luminoase“, „Măicii Rânișilor“ din războiul pentru neatarnare și a reginei-poete fie în vecl binecuvântată!

„Copiii în rugă“. Trăim iarăși zile de griji apăsătoare. Freamăt și pregătiri de război. — „În vremea aceasta, în Franța, un om al bisericii a avut un gând minunat“. Ni-l tălmăcește, în „Universul“ din 14. III. 36, la „colțul femeii“, în cuvinte pline de duloșie, dș. Olga Cosco. Iată cum:

„Arhiepiscopul Parisului a ales ziua de 12 Martie, pentru a o scoate din șirul zilelor obișnuite și a dăruit-o copiilor, sufletelor nevinovate ale țării. În ziua de 12 Martie copiii Franței s'au rugat. Bisericile și-au deschis larg porțile să adăpostească vîstărele mai mărunte și mai răsărite care și-au dăruit prinosul lor de curățenie sufletească într'o rugă caldă către Domnul. — Rugăciunea lor a fost scurtă și simplă: au cerut Domnului binele Franței și pacea lumii.

„Șiruri nesfârșite de micuși, cuprinși de evlavie, au pășit pragurile bisericilor Parisului, în dangăt de clopote. Iată-i în naosul întunecat și de o severitate romană a catedralei Notre-Dame. Iată-i urcând treptele bisericii Saint-Vincent de Paul, iată-i ingenuchind în crezătorii în luminosul lăcaș Saint-Suplice sau Madeleine.

„Nu înțeleg, desigur, acești copii frământarea care-i inconjoară, nu știu ce înseamnă călcarea unui tratat și înarmarea unei țări, cu

unelte diabolice. Sensibilitatea lor de oameni i-a călăuzit însă să priceapă că această pășare este asupra celor din jurul lor, și pentru ei, reprezintă lumea întreagă. Tăcînd și posomorît mereu cu ziarul în mână și mâna când nu plînge, oftează [...]

„Când adunările oamenilor mari al țării se repetă, când zărele sunt pline de clarități de tot soiul, când zăngănit de adevărul pe pământul despărțit numai de o mîrie de Europă, când adevărul nu mai este iveral și viitorul pare nesigur, să nu uităm un lucru: „Copiii Franței se roagă pentru pacea lumii“.

Preoții noștri

În „Raza“ din 9. III. 36, d. Mircea Damian a sub titlul „Popii, Biserica și Țara“, un articol de violență împotriva preoților. Nu știm, în ce măsură dignitatea autorului este motivată. Nu cercetăm stăru de lucruri dela cari pleacă și pe care le are în vedere. Suntem însă convingeți că generalizează și exagera. Prin aceasta face nedreptate, din pricina celor răi, celor buni și păgubește și prestigiul Bisericii. Ceea nu folosește nimănui.

În tot cazul, trebuie să ne bucurăm, că tabloul nostru în care d. M. D. a zugrăvit stările de dincolo de munți, a avut răsunet prompt și demn aici, în Ardeal. În „România Nouă“ din 12. III. 36, un tânăr gazetar, Corneliu Coposu prezintă, în fața chipului întunecat, altă icoană, țesută din lumină, din eroism și mușchetărie. Este icoana preoților din Ardeal, cari în toată vremea au fost părinții și conducătorii, adevărații și cinstiții, neamului lor. — Iată câteva linii din acest tablou:

[...] În popii dlui Mircea Damian, eu am regăsit clerul nostru din Ardeal. — Noi nu noaștem altfel de păstori sufletești.

Popii noștri sunt oțeliți în luptele naționale. Popii noștri au fost pionierii Unirii. Eiser vrednici slujitori ai altarelor și păzitori neclinteați ai Sfintelor Taine, pe cari i-am văzut în totdeauna stînd pildă vie pentru toți: vredni urmași ai apostolilor, încunjuțați de dragoste și admirația unui popor dreptcredincios.

Noi i-am avut pe vlădica Inochentie, pe Petru Pavel Aron. Drumul neamului asuprit și robia milenară, l-a luminat un Bunea. În frunte mișcărilor de rededeptare națională, tot popii s'au înșirat, luceferi călăuzitori. — Pilda lui Ștefan trăește înaintea ochilor sufletului nostru

□ □ Foia „Unirii“ □ □

Miluește-mă Dumnezeule!

Din pastorala de Paresemi a Preasf. Alexandru al Maramureșului

Miluește-mă Dumnezeule! — Este cel dintău gând, pe care trebuie să-l aibă un suflet rătăcit de pe cărarea poruncilor; este primul pas, care-l poate aduce înapoi la lumină și viață. Păcătoșul trebuie să se smerască, întău de toate, în fața Domnului și să-i ceară, în genunchi, îndurare și milă. Fără ajutorul lui, nu este întoarcere; fără lumina harului, nu mai putem găsi drumul vieții; și fără a fi întăriși de el, nu suntem în stare să intrăm iar în slujba lui sfântă. Bindecuvântată fie deci rugăciunea ce înflorește — început de primăvară — pe buzele fiului rătăcit: „Miluește-mă, Dumnezeule, după mare mila ta!“

Șterge fărădelegea mea! — Când mila Domnului a biruit răutatea păcatului și când căldura ei a aprins în sufletul rătăcit flacăra rugăciunii și dorul sfânt al întoarcerii, buzele păcătoșului făuresc, oarecum dela sine și în chip cu totul firesc, cuvântul izbăvitor, chemat să strice zidul despărțitor al păcatului: „Doamne, șterge fărădelegea mea... și de păcatul meu mă curățește“. Nu avere și sănătate trupească, nu măriri și onoruri se cer aici dela

Domnul, ci ușurare de o sarcină grea, curățire de noroiul ce s'a lipit de sufletul meu, iertarea păcatelor: binele cel mai mare ce-l pot avea dela Domnul. Și când spunem cu profetul: „că fărădelegea mea o cunosc și păcatul meu înaintea mea este pururea“, mărturisim, cu toată sinceritatea, că nu avem grijă mai mare decăt pe aceea de-a ne putea împăca cu Domnul, „căruia i-am greșit“ și „înaintea căruia rău am făcut“. Doamne, cât de aproape a ajuns de inima ta un suflet, care știe să-ți strige, cu toată puterea, cuvântul: „Șterge fărădelegea mea!“

Stropi-mă-vei cu isop și mă voi curăți! — Păcatul cunoscut și mărturisit cu înfrângerea inimii, păcatul de care sincer vreau să mă scap și pe care sunt hotărît să nu-l mai fac niciodată, se iartă. „Înțelepciunea“ dumnezească, din mila căreia putem cunoaște „cele ascunse ale ei“, smulge păcatul cu rădăcină din suflet, îl ridică povara ce-l apasă, îl spală de toată murdăria și „decăt zăpada mai mult îl albește“. „Bucuria și veselia“ ce ne înveselește la auzul cuvintelor prin cari suntem deslegați de legăturile fărădelegilor „întru cari am fost concepuși“, ne pătrund până în adăncuri, făcând să tresalte până și „oasele cele umilite“.

Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule! — Deșertat de păcate, „curățit cu isop“ și „albit ca zăpada“, sufletul nu-l lăsat din

partea lui Dumnezeu gol și fără podobași. Bucuria ce-o are pentru ușurarea de care este împărtășit, sporește întru el, peste orice mîrie sură, pe urma încredințării mângăitoare, și locul nedreptății, al fărădelegii și al slăbiciunii l-a luat, prin voia cea sfântă a Domnului „spiritul drept, care înocete cele dinlăuntru ale lui“, „spiritul cel sfânt, care nu se va lăsa dela el“ și „spiritul stăpânitor, care-l întărește în bine. „Mila cea mare“ a Domnului, începută la început de psalmistul David, se vădă iată, cu îmbelșugare peste sufletul copleșit de „bucuria mântuirii“ sale. Ruga smerită, d. Domnul să se arate „drept întru cuvintele sale“ și „să lasă biruitor, când va fi judecat, se împlinește cu vârf și indesat, în ceea ce putem și trebuie să obținem cu toții pe urma cuvântului: „Inimă curată zidește întru mine Dumnezeule“.

Doamne buzele mele vel deschide și gura mea va vesti lauda ta. — Este cântecul de mulțumită, ce, împreună cu prorocul, trebuie să aducem cu toții, și pe toate căile, pentru ceace se dă, în taina sfintei spovedanii, ori cărei „inimi înfrante și smerite, pe care Domnul n'o urgisește“. Ajungând, din mila lui, la adevăr și lumină, putând să mă înfrupt din nou la pășunea vieții, cu ce volu răspăti binele ce mi-s'a făcut, dacă nu „învățînd de la cel fărădelege căile sale“, și ajutînd după puteri, ca „cel păcătoș la el să se întoarcă“.

Popa Balint veghiaza la patriotismul clerului din Ardeal. — Mitropolitul Suci, Episcopii Radu, Ciorogariu, Ivan, Vasile Hossu și-au scris numele în cartea de aur a neamului românesc, iar mormântul părintelui Lucaciu, este straja credinței și a iubirii de neam.

Așa cunoaștem noi clerul. Astfel ne-a îndreptățit trecutul, la dragoste și admirație pentru păstorii noștri sufletești. — Preoții din Ardeal fac parte din generația de jertfă, care a binemeritat dela Patrie. Cari alături de credință, au slujit la altarul iubirii de neam.

Popii noștri din Ardeal nu sunt negustori în antere și nici păduchi ai credinței. Sunt apostolii dragostei lui Dumnezeu și ai dragostei de neam. — Bisericele noastre sunt pline de cei ce însetează după dreptate, de cei ce caută mângăiere și cerșesc îndurarea lui Dumnezeu. — Popii noștri se bucură de încrederea deplină a fiilor sufletești păstoriți, și grăiesc în numele apostolilor, năzuind la îndreptarea celor rătăciți pentru izbăvirea cea-deapănare, iar arhierii stălpii credinței noastre, sunt pilde de virtute creștinească și altruism. — Biserica noastră a rămas deasupra puhoiului de urăciune și turnurile catedralelor din Blaj și Sibiu străjuiesc strălucitoare, neatinsse de valurile murdăriei sociale, la binele neamului nostru. — Biserica din Ardeal stă mai presus de răul ce s'a înrădăcinat în pământul românesc.

Așa este biserica la noi, citadelă neînvingătoare a virtuților și a dragostei de neam.

Așa sunt popii noștri: vajnici apărători ai credinței, povățuitori în calea binelui, luminători ai celor ce stau în întunec, ostași devotați în slujbă țării la închiegarea căreia au năzuit, spre deosebire, spre prăpăstioasă deosebire de popii dlui Mircea Damian...

... Iar sunetul clopotului, la noi e auzit și înțeles. Și de oameni și de Dumnezeu...

Cornellu Coposu

Năravuri „telegrafiste“. Are preacernicul „Telegraf“ o seamă de apucături prea puțin civilizate și necreștinești. Nu știm dacă le are din fire, ori le-a învățat din propria silință; fapt e însă, că nu se poate scăpa de ele. — O ultimă mostră ne servește în numărul său din 8 Martie c.

Aceasta-i „jertfa de dreptate bine plăcută“, pe care Domnul o cere. Și prin hotărârea noastră de-a i-o aduce cu drag, vom face „bine, întru bunăvoința sa, Slonului“ și vom ajuta să se zidească zidurile Ierusalimului“.

* * *

Dându-Vă în cele de mai sus tâlcul adevărat al psalmului 50 — pe care atâtă îl știm de-arostul, pe dinafară, — nu putem să nu vă amintim, Iubiții mei fil sufletești, că *Sf. Părinte al Romei*, pe care-l pomenim, cu atâtă drag, la toate slujbele noastre, a trimis de curând lumii întregi o mare și prea frumoasă carte de învățătură, în care ne arată cum toată țaria zidurilor Ierusalimului, toată mărirea Slonului și toată înnoirea sufletelor — cântate atât de minunat de marele împărat și proroc — atârnă, în anumit înțeles, de *taina preoției*, adica de acela pe cari ea îi îmbracă cu putere de sus.

Ne-o spune Papa și o știm și noi cu toții, că Dumnezeu este care dă darul, și puterea lui este care ne ține în dragostea lui, dar Sf. Părinte a socotit că trebuie s'o spună — și o spune, pentru că, se pare, mulți am uitat-o —, că în biserica Domnului, întemeiată pe stânca sfântului Petru, mila lui se vedește în lume prin mijlocirea preoților. El sunt trimișii lui Dumnezeu pentru a vesti tuturor evanghelia împărăției, prin lucrarea lor se împlinesc sfintele taine, prin ale lor rugă-

Incepe așa: „Unirea“ din Blaj după ce-a făcut un mare târâbolu pe marginea legendei cu jandarmii din Valea-Lungă, inventată de creierul aprins al redactorilor ei, retrace acum cele debitate atunci, silită de o adresă a legiunii de jandarmi care a anchetat cazul și n'a găsit nimic adevărat din invențiile „Unirii“ Rugăm pe cititori să recitească articolul nostru „Prozelitism de stat“ (I. II. 36) și cele scrise în 29. II. 36 sub titlul „Precizări fără desmințire“. Alci spuneam limpede, că ne bucurăm de ancheta făcută din partea legiunii de jandarmi. „Ne-am bucura și mai mult — scriam textual — dacă am putea desminți faptele relatate de noi în articolul pomenit. Adeca: ar fi bine ca ele să nu se fi întâmplat. Din păcate însă, informațiunile sigure pe care le avem arată contrarul. *Faptele s'au petrecut așa cum am scris*“. Și încheiam: „Stăruim însă și pe mai departe în cererea de a se lua toate măsurile pentru ca în viitor să nu se mai întâmple astfel de cazuri, supărătoare deopotrivă și pentru noi și pentru prestigiul jandarmiei“. — Asta la „Telegraful“ se chiamă „retractarea unor invenții ... etc.“

„Telegraful“ continuă: „Se înțelege că toată teoria cu statul prozelitist brodată de „U.“ pe acest element fraudulos, cade în baltă, iar trecerea poporului din Valea-Lungă trebuie să fie recunoscută și de Blaj ca o mișcare spontană“. — Din cele de mai sus este evident că „acest element“ nu e de loc fraudulos, fiindcă „faptele s'au petrecut așa cum am scris“. În consecință toată teoria „telegrafistă“ cu „mișcarea spontană“ dela Valea-Lungă cade în Cămin. — Despre teoria „statului prozelitist“ afirmă „T.“ că toată era clădită pe „acest element fraudulos“. În realitate, noi scriam în articolul cu pricina altfel. Și anume așa: „Dar, pentru Dumnezeu, acesta e rostul jandarmiei în țara românească? Nu-i destul că ni-se împănăază satele, pe sprânceană, cu dascăli ortodocși cari agită și tulbură poporul. Nu-s destule permanentele șicane ce se fac pretutindeni de către ofițerii stării civile celor cari trec dela ortodocși la noi. Nu-i destul că Statul favorizează cu tot felul de ajutoare biserica ortodoxă? — Asta se chiamă, că toată teoria noastră era brodată pe „un element... etc.“!

ciunii pogoară darul și binecuvântarea peste tot ce se poate sfinți după rândulala bisericii și prin cine, dacă nu prin ei, se aduce pe altarele noastre jertfa cea nouă a sfintei liturghii? Vestind-o acestia lumii întregi, Sf. Părinte al Romei o face pentru a arăta tuturor cum trebuie să fie preoții Domnului spre a putea corespunde cât mai deplin unei chemări atât de înalte, dar o face și pentru ca să ridice în văzul lumii această chemare, pe care o vrea cinstită de toți, după vrednicia legată de dânsa.

Când vă îndemnăm deci, Iubiții mei fil sufletești, să deschideți, în timpul de pocăință a acestui post, sufletele voastre la îndemnul sfinte din psalmul lui David, nu putem să nu vă tâlmăcim și învățătura ce Ne-a dat Papa dela Roma, de-a spori în dragostea ce purtăm slujitorilor altarului, de-a ne ruga ca Domnul să ni-l dea cât mai buni și mai sfinți, de a-i ajuta, pe toate căile, în munca lor pentru binele sufletelor și de a-i apăra împotriva celorce încep a prigoni biserica Domnului prin hăulirea și sărăcirea celorce pentru altar trăiesc și dela altar trebuie să trăiască.

Citiți și răspândiți

„UNIREA“

De închelere, „T.“ pune această întrebare drăgălașe: „Oare e permis în țara aceasta oricărui zănată să scorească tot ce-i place pe seama instituțiilor fundamentale ale statului...“ — După cele de mai sus, întrebarea își cuprinde răspunsul în sine: Un lucru e permis fără îndolală, în țara aceasta îngăduitoare, „Telegrafului“ dela Sibiu: să a-lureze, să falsifice și să scrie țigănește.

PROTESTĂM ÎMPOTRIVA UCIDERII COPIILOR! — Nu avem încă textul Codului penal votat de Adunarea deputaților. Ni-se spune însă că, împotriva tuturor așteptărilor și asigurărilor, în noua sa redactare, legea constituie o încălcare și mai dureroasă a moralei creștine, decât cea admisă de Senat. Dacă este așa, ridicăm cel mai categoric protest împotriva acestei batjocoriri a legilor lui Dumnezeu. Toată conștiința creștinească și românească trebuie să se ridice, cu toată puterea, împotriva ucigașilor de copii, cari prin această crimă atentează la însași viața neamului. — Noi toți, cetățenii creștini ai României, pretindem ca legile noastre să fie clădite pe legile eterne ale Ziditorului lumii. Și promitem că nu ne vom odihni până nu va fi așa!

Știri mărunte

Bugetul cultelor trece prin durerile nașterii. Cari, se pare, sunt grele de tot. După câte spun gazetele, promisiunile repetate și lăstăvoase ce s'au făcut, sunt din nou în primejdia de a nu fi ținute. Într'adevăr, sporul de 40 milioane, cu care se prezintă noul buget, nu acopere nici a treia parte din suma necesară pentru înlăturarea scăderilor și „curbelor“ nedrepte de până acuma. — Dacă este așa, protestăm cu ultima energie, în numele întregului nostru cler, împotriva noii nedreptăți ce ni-se pregătește. Să nu uite cei în drept, că preoștirea a ajuns cu adevărat cerșetoare și la ultima limită a răbdării. Infometarea sistematică a clerului nu este pentru țară nici un titlu de glorie, nici un izvor de fericire. Dimpotrivă!

Personale. Ven. Ord. al Maramureșului a numit pe pâr. Vasile Chira din Cușa, la Lipău, de paroh; pe pâr. Gh. German din Botiza la Hodișa, de administrator parohial; pe pâr. I. Luczky, din Cernăuți, la Văscăuți pe Ceremuș de admin. parohial; pe nouhirotonitul pâr. F. Tohătan de preot II. la Odoreu, iar pe pâr. Ion Darăbanth din Hodișa, la cerere, la trecut în deficiență.

Rectificare îmbucurătoare. „Farul Nou“ din București reproduces o informație eronată a revistei „Schönere Zukunft“ din Viena, care îl prezenta pe d. Dr. N. Lupu, vice-președintele partidului național-țărănesc, drept un dușman al concordatului. În ultimul său număr (15. III. 36), „F. N.“ publică acum o desmințire categorică, pe care d. Dr. Lupu ține să o dea acestei născociri. „Cum numeroși din partizanii mei sunt catolici și citesc ziarul Dvs. pentru lămurirea lor vă rog să arățați, că eu nu sunt contra concordatului și nu m-am ocupat vreodată de această chestie. — Sunt prea bun creștin pentru ca să nu mă doară desunirile dintre frații creștini, și toată viața mea m-am abținut și mă voi abține de a le învenina într'un chip oarecare“. — Orice comentariu de prisos.

Biserica Romei în Manciuco. Din „Annuaire des Missions Catholiques du Manchukuo“ pe 1935, apărut la Mukden, reiese că în noul stat crezul roman îl mărturisesc 145,874

suflete și se pregătesc să între prin botez în comunitatea aceluiași alte 49.508 persoane. În cadrele celor patru vicariate apostolice, patru prefecturi apostolice, a unei formații misionare independente și a eparhiei pentru credincioșii de rit bizantin, în frunte cu episcopul ce rezidă în Karbin, activează 299 preoți, 288 călugărițe și 52 călugări, având sub conducerea lor 292 școli elementare și șapte școli secundare. Clerul indigen e reprezentat prin 83 preoți, 121 călugărițe și 25 călugări. De surescendența clericală se îngrijesc șapte seminarii inferioare și un seminar superior. Pentru preoție se pregătesc 455 seminariști.

Două colecte. Una pentru Agru. Alta pentru infometajii din Basarabia. Amândouă în eparhia de Nord. Rezultatele sunt dintre cele mai îmbucurătoare: 36.235 Lei pentru Agru (cu aproape 5000 Lei mai mult ca anul trecut) și 129.250 Lei pentru năpăstuiții basarabeni. Unde, dacă se vor mai socoti și daniile în natură, trimise direct filialelor „Crucei Roșii”, se poate afirma că totalul contribuției eparhiei de Nord la alinarea mizeriei celor menționați atinge suma de un sfert de milion; o sumă în dosul căreia, cum notează ierarhul eparhial, „strălucește sufletul profund creștin și inima nobilă” a bunilor credincioși din acele părți.

Locale. Duminică viitoare, a patra din Paresimi, va predica în catedrală p. Victor Pop, canonic mitropolitan.

— În ziua de Miercuri, 11 Martie a. c., într-o adunare generală de constituire, s'a înființat din partea profesorilor dela școlile secundare din localitate „Secția Blaj a Asociației Generale a Profesorilor Secundari din România”. S'au înscris vreo 80 membri dela următoarele școli (8): Liceul de băieți și cel de fete, Școala normală de învățători și cea de învățătoare, Școala comercială superioară de băieți și cea de fete, Școala de menaj și Școala de arte și meserii. S'a ales următorul comitet: Dr. Coriolan Suciuc președinte; Gheorghe Faina vicepreședinte; Virgil Stanciu secretar; Ioan Mătieș casier; Virginia Puia, Cornelia Baltă, Silvia Țomșa, Victoria Fulicea, Grigorie Pădureanu, Dr. Liviu Chinezu, Dr. Virgil Fulicea și Pavel Dan, membri în comitet. — Ștefan Manciuș, Gheorghe Veliciu și Olimpiu Barna, censori. S'au ales și 3 censori supleanți. Din adunarea generală de constituire s'au trimis telegrame omagiale Il. Sale Dr. Victor Macaveiu, vicar capitular, și d-lui Dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii. — Dl. E. Nisipeanu, președintele Asociației generale a fost încunoștințat despre înființarea secției Blaj.

— Toate școlile din Blaj au comemorat cu adâncă pietate pe regina-poetă *Carmen Sylva*, dela trecerea căreia din viață s'au împlinit 20 de ani. La școlile de fete, cu acest prilej, a conferențiat Sr. M. Alice, din Congregația noastră de Surori; la liceul de băieți prof. Gr. Pădureanu; la Școala Normală de băieți prof. Virgil Stoica, iar la Școala Comercială de băieți prof. Traian Jacodi.

Deprinderi sufletești pentru convertiți. Ținuta demnă a catolicilor germani în mijlocul furiei naziste, pe lângă admirația sinceră a multor necatolici, a adus și aduce în sânul adevăratei biserici a lui Hristos o mulțime de suflete, cari până acum îi erau străine. Dacă nu de dreptul dușmane. Imprejurarea aceasta a făcut necesară ținerea unor serii de exerciții spirituale anume pentru aceștia. Inceputul s'a făcut în *Berlin-Biesdorf*, ținându-se seamă în chip deosebit, în meditațiile și conferințele dela acele exerciții, de faptul psihologic că nou convertiții întâmpină o seamă de greutăți în noua atmosferă religioasă; poate chiar și anumite desiluzii, a căror amărăciune trecătoare trebuie prevenită, respectiv lămurită și vindecată.

Tăciunarii spanioli la lucru. Precum se știe, în recentele alegeri pentru cortesurile spaniole, stânga coalizată a câștigat majoritate de mandate. Sensul acestei biruințe începe să se lămuriască de pe acum: incendiarea a tot ce-i creștin și religios. Agenția *Rador* aduce, între altele, și știrea că la *Cádiz* comuniștii au dat foc la șapte biserici și mănăstiri, unui seminar și mai multor școli, catolice firește. La Grenada a fost atacată redacția ziarului catolic „El Ideal”, birourile și instalațiile tipografice ale ziarului fiind distruse. — Tăciunarii din peninsula iberică seamănă leit cu cei Sovietia lui Stalin.

† **Vasile Gruia**, parohul Cisteiului de Mureș, a trecut la cele veșnice la 1 Martie c., în anul 60 al vieții și 37 al căsătoriei și preoției sale. — Odihnească în pace!

† **Nicolae Stroia**, preotul Șardului, a adormit întru Domnul la 9 Martie, într'al 44-lea an al vieții și 16 al preoției sale. — Facă-i Domnul parte cu dreptii!

† **Dumitru Turcu**, (simpaticul baci Trache), s'a stins din viață la Lugoj, în 20 Febr. c., la vârsta de 88 de ani. — Odihnească în pace!

Aviz. Reuniunea Femeilor Române din Mediaș și jur va ține *adunare generală ordinară* în ziua de Duminică 5 Aprilie a. c. ora 3 p. m. în localul Școlii primare No. 1 cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării prin cuvântul președintelui. 2. Raportul secretarei asupra activității Reuniunii pe anul 1935. 3. Raportul casierei asupra gestiunii financiare pe anul 1935 și starea averii reuniunii cu finea anului 1935. 4. Alegerea de censori pentru verificarea socotelilor anului 1935. 5. Alegerea membrilor pentru verificarea procesului verbal. 6. Alegerea noului comitet pe timp de trei ani următori. 7. Alegerea președintelui și casierei. 8. Diverse. *Mediaș*, la 2 Martie 1936. Președintă: *Elisabeta Dr. Roman*; Secretară: *Elena Neamțiu*.

Telefonul „Unirii”

A. Bunești. Avem și noi aceiași impresie: d. Dragomir dela „Universul” cutieră el țara „dela Nistru până la Tisa”, dar cu ochii închiși. Și numai cu o ureche deschisă: la șoapte și informațiuni unilaterale. Așteptăm să isprăvească „semnul crucii”, pentruca să încercăm apoi a-i deschide și cealaltă ureche. Poate și ochii!

P. Roghin. Am observat și noi râvna ce se desfășoară pentru a apropia Maglavitul de Lourdes. Încercarea cea mai nouă s'a făcut la Cluj. Întâia conferință în ciclul pe care îl organizează „Soc. Femeilor Ort.” a avut exact această temă: Lourdes — Sarov — Maglavit. Darea de seamă asupra ei, publicată în „Renașterea” (8. III. 26) încheie așa: „Trei locuri de pelerinaj — trei sate de munte, din trei puncte geografice (Pirinei, Caucazi, Carpați) în cari figuri de oameni au viziuni divine...” Și nu e fără tălc acest simbolism al celor trei munți. Scriitorul (ori conferențiarul?) a voit să invedereze, că între cele trei arătări sunt și oarecare deosebiri. Nu mai mari însă, decât deosebirea dintre Pirinei și malul doljan al Dunării, un cogeamite „munte”, în care „valorile de nisip sânt prinse în loc de sălcii și salcâmi...” (N. Crainic, în „Gândirea” nr. 1 din 1936). — Dar, apropo de Maglavit. Trebuie să vă atragem atențiunea și asupra unei întâmplări mai puțin simbolice. Am citit-o în „Brassói Lapok” din 5. III. 36. E o informație primită din Craiova (2. III), care sună în românește așa: „Comitetul de administrație al minunii din Maglavit a ținut ședință, la Craiova, Marți dimineața. Discuțiile au fost deosebit de furtunoase, fiindcă mai mulți membri ai comitetului au fost bănuți de delapidare, iar aceștia au răspuns cu contraacuze. În toată discuția nu a fost cruțată nici persoana „Sfântului”, Ion Nicolae Voican, pe care Petrache Lupu l-a invinuit cu delapidarea sumei de o jumătate milion Lei, mîndu-l din pricina aceasta hot, l-a bătut pe omul „sfânt” atât de cumplit, încât a trebuit transportat la spital, unde i-s'au dat primele ajutoare. Comitetul s'a împrăștiat fără a-și fi isprăvit lucrările”. — Ne-ar părea bine și ne place să credem că informația este o simplă născocire. Ciudat e numai, că gazetele românești nici nu o publică nici nu o desmint. Deși n'ar strica.

I. Sibiu. Constatăm și noi, că neodihniții „telegrafiști” o lasă mai domol cu Iezuiții. Știu și ei de premlul pus de P. Petru Roh, Le-ar prinde bine, nu-i vorbă așa o sumuliță. Dar n'au nici o nădejde. Fiindcă de, Iezuitul tot iesuit a fost de când lumea. A pus premiul pentru cel ce va dovedi că axioma: „scopul sfintește mijloacele” se găsește în scrieri de ale Iezuiților. Dar, mărturisesc neodihniții, „în scrieri de ale iesuiților nu se va fi găsinț un lucru care nu se spune pe față. Dar... în practică Iezuitul lucrează în conformitatea ei deplină”. — Apoi de, ce să zicem? Noi n'am putut urmări pe toți Iezuiții de pe pământ, în toate faptele lor. Vor fi fost între ei, probabil, și de cei cu „practică” mai puțin brează. Dar, așa între noi fie vorba, care dintre micii și marii neodihniți ar putea ridica peatra împotriva lor? Să-și facă o scurtă revizie de conștiință și să-și aducă aminte de câte-ori chiar în propria lor „practică” nu s'au întâmplat lucruri și mai

dihai, când nici tu scop, nici tu mijloace sfinte? Deci mai încet cu „practică”, precucernicilor, fiindcă scopul pe care îl urmărești scriind la „Telegraf”, nu o poate sfinti pe deantregul. — În ce privește afirmația, că profesorul catolic Mausbach ar fi recunoscut că „scrierile iesuitice, în unele locuri, conțin practic și de fapt axioma” încriminată, nimic de zis, până nu ne vor arăta unde spune Mausbach acest lucru. Atunci le vom explica înțelesul acestei axiome, despre care afirmăm și noi că se găsește nu numai în scrierile iesuitice, ci în toate operele de teologie morală, catolice și ortodoxe.

B Cluj. Singura explicație e asta. Dna Sanda a lipsit deacasă. Numai astfel și-a putut permite bărbatul Dsale să se arete atât de rău crescut, cum se prezintă în public, în „Renașterea” din 8 III 35. Furios pentru simplul fapt că a apărut Nr. „Unirii” din 29 Februarie, se apucă de injurat ca la ușa cortului. Fără să aducă o singură acuză concretă, fără să citeze un singur cuvânt supărător, vajnicul bărbat, ajuns la culmea mâniei amenință de deadreptul, că „reacțiunea” D-lor „va lua într'o zi forme mai grave”. — Ha, ha! grav de tot! Până atunci însă, ar fi bine ca Dna Sanda să nu mai lipsească de acasă!

STRASTNIC

care cuprinde rânduiala sfințelor și dumezeștilor slujbe din săptămâna Patimilor, acum întâia oră tipărit cu litere străbune legat Lei 270.

PROHODUL

Domnului Nostru Isus Hristos

Prețul Lei 20

Banii se trimit înainte, altfel comanda se expediază cu ramburs.

Se află de vânzare la

**Librăria Seminarului,
BLAJ**

Oficiul parohial gr.-cat. Turda-Veche (J. Turda)

Concurs la postul de cantor

Curatorul bisericii greco-catolice din orașul Turda, publică prin aceasta concurs pentru ocuparea postului de cantor pe ziua de 1 Mai 1936.

Retribuțiunt: 1. Locuință bună; curte; grădină și supraedificatele necesare. 2. Opt jugăre pământ arător. 3. Venitele stolare îndatinate. 4. Eventual alte retribuții, după înțelegere.

Sunt rugați a concura numai cântăreți buni și potriviți recerințelor orașului capitală de județ. — Doritorii se vor prezenta până la data fixată.

Turda, la 20 Febr. 1936.

(2-3)

Curatorul bisericesc

GHEȚE ȘI PANTOFI

„Dermata”

Cu prețurile originale găsiți numai la

Magazia de pielărie și încălțăminte

„MINERVA”

Piața I. M. Clain Nr. 4